

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahteve domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Zaključki.

III.

(Glej 235. št. »Edinosti« od 15. okt. 1902).

Ali je res možno pritrditi mnenju, da take stvari, kakoršnje prinašati na tem mestu razpravljani brošuri »Allddeutschland« in »O du mein Oesterreich«, morejo pisati le — prismojeni ljudje; ljudje, ki le sanjajo in ne računajo z realnimi odnosi; ljudje, ki sploh niso resni v katerih beseda je brez vsake veljave?

Nestevilo dejstev, ki nastajajo in se razvijajo pred očmi vsega sveta, govori odločno proti takemu domnevanju. To mnenje je temeljito pobito že po dejstvu, da v Nemčiji desetletja že nestevilo ljudi govori, piše in propagira v istem smislu in za iste cilje, kakor navedeni dve brošuri. In med avtorji takih publikacij je novinarjev na glasu, odličnih politikov in parlamentarev, profesorjev srednjih in visokih šol, protestantskih duhovnikov itd. itd., sploh razsodnih mislečih ljudi iz vseh slojev nemškega naroda gori v Nemčiji.

Potem pa je tu li absurda misel, da bi te publikacije ostajale brez utisa na nemško javnost in da bi velikonemška propaganda bila brez resnega osadja.

Naj navedemo ta le par citatov, da bomo videli, kako resni ljudje propagirajo pangermansko idejo in kako sistematično in dosledno se izvršuje ista!

Paul Lagarde je rekel na pr.: »Leto 1871 in pa Kraljevi Gradec (poraz Avstrije l. 1866) sta le zgodovinski epizodi. Brez dvoma so Hohenzollerni izpolnili veliko praznino, ali mnogo bo treba še izvršiti!«

Profesor dr. F. Wistlicena, rektor vseučilišča v Lipskem, je govoril dne 29. septembra 1894 na nekem shodu učenjakov na Dunaju: »Nemška država ni še Nemčija, Nemčija je dejanski in v resnici tako velika, kakor daleč sega nemški jezik.... Ako bi bila Nemčija le nemška država, bila bi premajhna.«

Friderik List je bil prvi, ki je zahteval carinarsko zvezo med Avstrijo in Nemčijo in je bil uverjen, da bo potem možno germanizirati Balkan. On meni: »Prusija ima za svojo dušo nezadostno telo, Avstrija pa nima duše za svoje zadostno telo. Nemčija

ima preveč knezov, Avstrija preveč narodov. Avstrija treba naših kolonistov, Nemčija pa treba Avstrije za svoje koloniste! Avstrija nima druge naloge, nego da postane država-kolonija Nemčije. Avstrija potrebuje enega gospodovalnega plemena, a gospodovalno pleme v Avstriji morejo biti le Nemci. Ogrji, Čehi so le breme za zgodovino.«

Carinarska zveza kakor jo zahteva List, bi obsegala Avstrijo, Ogrsko, Bosno-Hercegovino, Belgijo, Holandsko in eventuelno tudi Švico in Romunsko. Obsegala bi 1 milijon 322.000 kvadratnih kilometrov ter bi štela nad 100 milijonov konsumentov. Gospodovala bi na Severnem, Baltičkem, Adrijskem in Črnem morju, gospodovala bi — Evropi!

V založništvu Dieterich, »Göttingen«, je leta 1892 izšla brošura, ki je dokazovala, da trajen mir v Evropi more izsiliti le Nemčija, ki bo sezala od Emze do ustja Donave, od Memela do Trsta, od Metzja (od francoske meje) pa do Buga (v ruski Poljski).

Veliko število publikacij za propagando velikonemške ideje je izdalo izlasti založništvo »Odin«. Jedna teh publikacij pravi: »Proti nasilni politiki Habsburški je le eno sredstvo: velikonemška nasilna politika.«

Nekje drugje: »Sedanja Avstrija ne more privoliti več v noben modus vivendi Nemcev, ki bi bil kolikor tolike vsprejemljiv za te poslednje.«

Dalje:

»In tudi če bi Čehi ne bili še po naravi smetni sovražniki in napadalec nemške države, mi bi morali vseeno stremeti pozopetni prisvojitvi Nemško-Avstrije, in sicer iz tega enostavnega razloga, ker nas Avstrija ločuje od Adrije. Nemški narod se ne sme dati odtisniti od morja Adrijskega, ne da bi izgubil svoje pravice do stalnega vevlasti.«

Dalje iz »Odina«: »Velikonemčija bo cilj in delo bodočega stoletja... Ta cilj mora biti državno združenje srednjeevropskega jezikovnega obseja in pa pridobitev dohoda do morja Adrijskega... Avstrija mora razpasti, ko sedanjeja vladarja ne bo več... Avstrijska cesarska krona preide za večne čase na Hohenzol-

lernce... Imetje Čehov in Moravcev preide v posest nemške države.«

Za naše Italijane navajamo tu besede Paula Lagarde: »Posest Trsta je za Nemčijo življensko vprašanje. Če tudi vsi Italijani naskočijo proti nam, tega pristanišča ne dobe nikdar v roke!«

Slednjič še ta-le citat iz knjige »Oesterreichs Zusammenbruch und Wiederaufbau«, izšla v Monakovem: »Kar se je hiši Habsburški prvotno le na pol posrečilo — ponemčenje dežel, ki so pripadale nemškemu bundu — to morajo in morejo dovršiti Hohenzollernci v zvezi z drugimi nemškimi vladarskimi rodbinami.«

Važen činitelj te propagande je »Allgemeiner deutscher Verband«, ker šteje med svojimi člani ljudi iz najodličnejših slojev in ima nekaj oficijelnega značaja. Cesar Viljem sam se poslužuje tega društva, da nemškemu narodu dokazuje važnost pomnoženja brodvja. Glasila Verbanda očitajo celo cesarju Franu Josipu, da ni prijatelj Nemcem ter svare Nemce, naj se ne udajajo »usodni zmoti«.

Poleg tega društva je še cela vrsta drugih društev — Alldentscher Verein, Gustav Adolf-Verein, razna evangeliška društva, ki tvorijo močno organizacijo za sistematično propagiranje velikonemške ideje.

V knjigi znanega francoskega publicista, André Chéradame: »L'Europe et la question d'Autriche au sein du XX. siècle« (Evropa in avstrijsko vprašanje na pragu XX. stoletja) je rečeno:

»Ta sistematično organizirana žurnalistika je dosegla, da velik del Nemčije tako misli in čuti — posebno pa profesorji na srednjih in visokih šolah, ki te ideje vcepljajo mladini — in dali bi si spridevali največje kratkovidnosti, ako bi hoteli kaj takega podoenajati. Take besede (kakor smo jih citirali), izrečene javno in opremljene oficijoznim videzom, morejo demoralizirati ves narod.«

Tako dela pangermanizem v Nemčiji... pod mogočnim protektoratom. Plod tega dela — neznanosko posurovljenje čustev, kakor je najbolje videti na bestijalnem haktizmu — kakoršen je edini v zgodovini —, ki se uporablja proti Poljakom.«

»Mogoče, da so me očrnil v vaših očeh moji nasprotniki — Ali jaz vam pravim: — ne verujte jim! Jaz sem bil vsikdar prijatelj kmetu in siromakom....

»Da vidite, vaša milost«, se je oglašil sedaj največji med »sicilisti«, »ravno mi smo pravi siromaki. Slabi gruntarji smo, lani nam je pobila toča, a ravnokar nam je sporočil eksekutor, da nas, čim minejo volitve, zagradi radi dolžnega davka... Mi propademo, vaša milost, ako nam kdo ne pomore...

»Vaša milost bi nam mogla pomoči«, oglašil se je poleg njega stoječi »sicilist«. »Ako bi nam dali denarja za davke, rešili bi nas od velikega zla.«

Grabariću se je potemilo lice na te besede, ali na ta izziv je moral odgovoriti.

»Da vam dam denarja... Kako mislite to?... Menda ne zahtevate, da vam ta denar podarim.... Vsi bi govorili potem, da sem kupil vaše glasove, a tega jaz nočem... Ali čujte! Jaz vam posodim denar, katerega potrebujete, a vi ga povrnete pošteno kakor poštene ljudje... Seveda ne precej, ampak, kadar bo kdo mogel...«

Kmetje so začeli pomisljivo pogledovati in zmigavati z lakti. »Kakor bo kdo mogel« tolažili so si oni »kedar ali — nikoli!«

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 22. oktobra 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Včerajšnja seja poslanske zbornice se je vršila brez vsakega zanimanja. Uloženih je bilo več interpelacij.

Posl. Romaneczuk je utemeljeval nujnost svojega predloga glede ustanovitve maloruskega vseučilišča.

Posl. Starzynski je v imenu poljskega kluba izjavil, da isti ni proti stremljenju Malorusov za doseg vseučilišča; ne strinja pa da se s tem, da seto zahtevo stavi potom nujnega predloga.

Tudi naučni minister pl. Hartel je govoril proti nujnosti in je poudarjal, da za ustanovitev te univerze manjkajo denarna sredstva, potrebna predizobrazba, primerne učne moči. Minister je izjavil, da bo mogoče misliti na malorusko univerzo še-le tedaj, ko bodo maloruske gimnazije dovolj razvite.

Ko je govoril še poslanec Barwinski, bila je nujnost Romaneczukovega predloga odklonjena.

Posl. Vaelav Hruby je utemeljeval na to nujnost svojega predloga glede urejenja jezikovnega vprašanja na uradih v Šleziji.

Ministerski predsednik je opravičeval vladino postopanje v jezikovnem pogledu v Šleziji in sploh v vsej državi! (S to izjavo g. dra. Koerberja se bavimo na drugem mestu). Ko sta govorila še dva poslance, odložila se je razprava na prihodno sejo.

Trditve g. Koerberja. V včerajšnji seji zbornice poslancev je poslanec Vaelav Hruby utemeljeval svoj nujni predlog, tičeči se jezikovnih razmer v pokrajini šlezjski. — Gospod ministerski predsednik dr. pl. Koerber se je moral čutiti precej živo zatetega, kajti oglašil se je takoj s svojim odgovorom kakor — minister za pravosodje. Sploh se zdi, da ga je kar hkratu prevladala silna ljubezen do justice. Poudarjal je, da justična uprava — poznajoča važnost in poštavajoča jezikovne potrebe strank — pazi osobito na jezikovno kvalifikacijo uradnikov. Minister je oporekal trditvi gori omenjenega poslanca, češ, da se ravno pod sedanjo vlado v slovanskih krajih nameščajo uradniki, ki ne znajo jezika prebivalstva. Že v interesu pravosodstva da vlada ne pušča iz vida tega vprašanja in se bo trudila, da bo od svoje strani ustrezala potrebam prebivalstva.

Tako zatrdilvi (v kolikor posnemljemo namreč po kratki službeni brzjavki), se je spomnil dr. Koerber, da je ob enem tudi minister za notranje stvari ter je tudi glede političnih uradnikov zatrdil isto, kakor glede sodnih. Tudi o izbiranju političnih uradnikov da se skrbno gleda na poznanje jezikov. Zlasti pa je pokazal svojo nevoljo radi tega, ker se tudi »slučajnosti«, kakoršnjim se ne more izogniti nobena vlada, hitro označajo kakor zloben namen javne uprave.

Kar se dostaje grajanih razmer v šlezki pokrajini, že odgovore dru. Koerberju češki poslanci. Glede naših južnih pokrajin, izlasti pa Trsta in Istre, moramo že oporekati najodločnejše njegovim trditvam, ker so precej v navskrižju z resnico. Kaj pomaga, če javna uprava tudi res gleda na kvalifikacijo uradnikov v jezikovnem pogledu (dokazano morda na papirju), ako pa dotičnik faktično ne zna jezika, glede katerega dokazuje svojo kvalifikacijo?! Ako bi nas njegova ekscelenca hotel spremljati na sprehodu po raznih državnih uradih Primorja, naletel bi na mnogo takih slučajev, ko so uradniki dokazali svojo kvalifikacijo, a dotičnega jezika vendar ne znajo.

Mi hočemo za danes verjeti gosp. dru. Koerberju, da centralna uprava res uvaža

PODLISTEK

123

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

X.

»Kako bi to bilo?« so se spogledali volileci »saj je bil še sinoči z nami in nam je rekel, da pride med nas okolo osme ure.«

»Ne more priti, ker sedi na hladu... na okrajnem sodišču« jim je razjasnil predstojnik, ki se je potem obrnil proti Grabariću, kateremu je začel zopet govoriti tako, da so »sicilisti« mogli vse dobro razumeti.

»Ta človek se nahaja v kriminalni preiskavi radi sleparije. Napravil je bil namreč dogovor, v katerem je oškodoval tri sirote, tri siromašne otroke. Sodišče je došlo na sled te slepariji in je dalo minolo noč zapreti gosпода kandidata.«

»Sicilisti« so nekam čudno gledali, poslušajoči te besede. Grabarić je menil, da je prišel kritičen moment katerega mora izrabit.

»Obžalujem vas, dragi ljudje«, jim je začel govoriti tako resno »da ste tako nizko pali, da ste si izbrali za kandidata navadnega sleparja.«

Med »sicilisti« je nastal šum in gibanje. Te besede Grabarićave so jih povsem strele. Njihov Marko slepar! Kdo bi bil mislil kaj takega? Ali bo že tako, ko pravijo gosпода.

»Kaj smo vedeli mi!« oglašil se je izmed njih najstarejši in menda najpametnejši. »Mi smo mislili, da je pošten človek; ali, ako je tak, kakor smo čuli, potem naj ga voda nosi.«

»Tako je!« so pritrdjevali drugi.

Grabarić si je mislil: sedaj ali nikoli! Pristopil je še bliže k volilecem, tako, da je z onimi, ki so bili v prvi vrsti, stal prsi ob prsi. Povzdignene glave in gledajoči vsakemu ostro v lice, jih je vprašal močnim glasom:

»Ljudje, imate li zaupanje do mene?«

»Kako ne bi, vaša milost!« so vskliknili »sicilisti« — nekoliko v zadregi, a nekoliko od respekta pred Grabarićevim slugo, ki se je sukal okolo njih ter jim osornim glasom metal v usta besede, katere naj so kričali.

»Ako imate zaupanje do mene, tedaj glasujte za-me!«, ponudil se je Grabarić kmetom. A ti so molčali in čakali, da-li se kdo med njimi oglašil na te besede. Ali nikdo se ni oglašil. Grabarić ni obupal, marveč je započel z nova:

potrebo poznanja jezikov prebivalstva, ali izjaviti moramo naravnost, da ta njena briga ostane brez vsacega pomena tako dolgo, dokler ne bo znala prisiliti podrejenih jej uradnih načelnikov po pokrajinah, da bodo o predlaganju uradnikov za imenovanje postopali strogo v zmislu nje brige, to je, da ne bodo za mesta, kjer je potrebno znanje našega jezika, predlagali uradnikov, o katerih nimajo absolutne gotovosti, da posedujejo potrebno kvalifikacijo. Ekscelence: mi ne potrebujemo uradnikov, ki morejo predlagati lepo, kaligrfskično pisana spričevala, da znajo slovenski, ampak mi zahtevamo uradnikov, ki res znajo slovenski!!

Potem še le bo res ustreženo tistim jezikovnim potrebam, katere je pripoznaval večeraj tudi dr. Koerber.

Glasovi o krizi v Avstriji. Narodni Listi« zatrjujejo, da misli vlada razpustiti zborščico, ako do 15. prihodnjega meseca ista ne bo redno delovala, list dodaja, da se Mladočehi ne boje novih volitev. Dunajski »Vaterland« pa proučuje vest, da misli vlada po eventualnem razpuščenju parlamenta uvesti splošno volilno pravo.

Tudi rusko časopisje in ruski politični krogi z napetim zanimanjem slede razvoju dogodkov v naši državi.

»Novoje Vremja« piše, da sedanje stanje notranjih sporov v Avstriji mora vzbujati najživejšo pozornost ne samo avstrijskih, marveč vseh Slovanov sploh, ker Čehi se ne bore samo za svoje lastne interese, marveč delujejo za boločo sestavo slovanske Avstrije.

Iz zadnjih Koerberjevih činov pa sklepa omenjeni ruski list, da je ministerski predsednik že spoznal vedno rastoči moralni vpliv severnega soseda.

»Politik« piše: »Potrebno in jedino k cilju dovajajoče je, da vlada Njeg. vel. trdno in neustrašeno ravna po obstoječih zakonih in najstrožje, pravično, brezobzirno, stremeča le za blagostanjem vseh narodov, da meri z jednako mero in prisili tudi svoje uradnike k temu. Naredbe niso potrebne in niso bile potrebne, razun samo jedne in sicer te, da mora vsak Avstrijec v vsaki deželi biti deležen jednakega varstva v dosegu razvoja svojih posebnosti, vsled česar mora pred sodiščem veljati absolutna jednakopravnost za vsako narodnost. — Protislovanski princip mora nehati. Velike zlorabe in protiaustrijske demonstracije Nemcev in Italijanov se ne smejo več trpeti in se morajo strogo kaznovati. Učenje raznih deželnih jezikov se mora olajšati in povspesovati. Znanje nasprotnikovega jezika dovaja do sprave. Nemški jezik si sme pričakovati časti le pri pomirjenih narodih, in se nadejati, da bo v slučajih potrebe vsprejet kakor posredovalni jezik.

Ako se ti principi ne vsprejmejo, Avstrija razpade. Iz tega sledi torej, da se, ker je obstanek Avstrije evropska potreba, vsi patrijotje združijo v namen izvedenja tega programa.

V zaključek nam je zabeležiti še dogodek, ki priča, da se Čehi resno pripravljajo na vse eventualnosti. Zastopnik mladočeške stranke, narodnih socialcev in čeških agrarcev so sklenili dogovor, da v slučaju razpuščenja državnega zbora in novih volitev te skupine ne bodo nasprotovale ena drugi, marveč, da postavijo skupno listo kandidatov, razmerno sedanji razdelitvi ter da se bodo podpirale med seboj. Češki klub je enoglasno odobril ta dogovor.

Uredba jezikovnih razmer in naše pokrajine. Dr. Koerber je bil rekel te dni v svoji izjavi (ki je toliko ogorčila na češki strani) mej drugim tudi to, da naredbe od slučaja do slučaja so iz papirja, zakoni pa so železni. Hotel je reči s tem: kar naredba daje, naredba zopet lahko jemlje; zakon pa ostaja. Kar daje naredba, daje naklonjenost vlade, ali pa — hipna zadrega, v kateri se nahaja vlada. In če ima naslednja vlada drugačne zadrege, pa daje — drugim in jemlje onim prvim.

Tej sentenci dra. Koerberja ni možno oporekati. Le žal, da je — ko je izrekel to sentenco — mislil le na Češko in Moravsko — kakor da ni drugih krajev v državi, kjer tudi obstoji potreba za stalno urejenje jezikovnih razmer.

To očita dru. Koerberju tudi v noveji čas mnogo imenovan in citirani list »Die Zeit« ter ga opozarja posebno na Galicijo, Istro in Dalmacijo. Tudi v Galiciji sloni se

danje razmerje (vladarstvo poljskega in zastavljanje maloruskega jezika) le na naredbah in ne na zakoniti podlagi, a v Istri in Dalmaciji se opira gospodstvo italijanščine celó le na — staro navado! Kar ima hrvaški jezik območja, so mu ga pripoznale le naredbe. Tu ga ni nobenega zakona, ki bi govoril narodom, kaj je pravo v temeljnih vprašanjih njihove narodne ekzistence. Nekoliko listov papirja, izdanih od prejšnjih vlad, katere liste pa pozneje vlade lahko umaknejo, so edine podlage javnega prava v teh pokrajinah. »Die Zeit« pa meni, da to, kar je prav v »sudetnih deželah«, mora biti prav tudi za druge pokrajine. Dr. Koerber da ne bi smel pozabiti teh važnih pokrajin, kjer so jezikovne razmere v stanju, nezadovoljivem z velik del prebivalstva. Če pa je pozabil, ga gotovo kmalo spomnijo oni, ki so interesirani. Svoja interesantna izvajanja — po katerih morejo tudi naši Italijani presoditi, kako slabo fundirani so njihovi argumenti na izključno ital. »lingua del foro«, in o katerih izvajanjih pridodajemo mi, da veljajo tudi za Trst in Goriško — zaključuje »Die Zeit« tako-le: Dra. Koerberja beseda (da so naredbe iz papirja) ostane, in bo izpolnjena še le tistega dne, ko gospod dr. Koerber, kakor nov prorok »z gore Sinaj«, poda narodom Avstrije železne table jezikovnih zakonov in s tem slednjič tudi vroče zaželjeno »jamstvo miru« tej državi.

Deželnozborske volitve na Moravskem. Včeraj se je bila glavna bitka. Volite so mestne skupine, kjer je bilo pričakovati sprememb. Zgubo morajo beležiti zopet nemški liberalci, ki so izgubili 2 mandata. Enega so morali odstopiti Čehom, enega pa nemškim radikalcem. V skupini mest imajo sedaj Nemci še 18, Čehi pa 13 mandatorov. Vsega skupaj (prištevši mandate kmečkih občin) imajo sedaj Čehi 36 poslancev (18 Mladočehov, 11 Staročehov in 7 klerikalcev). Nemške stranke pa 32. Sedaj pa treba računati še mandate iz veleposestva. To se deli na tri skupine: na ustavoverno s 17, na češko konservativno s 7 in na srednjo stranko s 6 mandati.

Prvih 17 glasujejo z Nemci, drugih 7 s Čehi, zadnjih 6 omahujejo sem in tja. Združene nemške skupine bodo torej štejele 49 poslancev, češke pa 43 (ne všteti škofov v Olomucu in Brnu, ki pa navadno glasujeta s Čehi.) Odločala bo torej srednja stranka veleposestva s svojimi 6 možmi.

Spor med škofi in vlado v Franciji. Včerajšnji ministerski svet francoski se je bavil s peticijo 72 francoskih škofov in nadškofov, ki je naperjena proti vladini politiki ob vprašanju kongregacij. Ministerski svet je sklenil, da podpisane izroči državnemu svetu, kateri jih ima disciplinarno kaznovati.

Ministerski svet je izjavil, da glasom obstoječih zakonov škofi nimajo pravice skupno postopati in da se škofi, katerih delovanje da se mora omejati na cerkvene stvari, ne morejo sestajati in sklepati brez dovoljenja vlade.

Ti zakoni da obstoje še iz časa konzulata in so se ohranili tudi, ko se je pod dinastijo Napoleonov obnovila monarhija.

Proti kardinalu Perraudu bodo postopali posebe, ker je na neki slavnosti v Orleansu izjavil v svojem govoru, da je Combesovo ministerstvo: vlada degenerirancev.

Kulturni boj v Franciji. V predvčerajšnji seji francoske poslanske zbornice stavlja je socialistični poslanec Roche nujni predlog za ločenje cerkve od države, odpoved konkordata, odpravo proračuna za bogocastje in odpravo poslanstva pri Vatikanu. Posl. Combes je izjavil, da prepušča zbornici popolno svobodo sklepanja glede vsebine tega predloga, nasprotuje pa nujnosti, ki se zahteva le v ta namen, da bi vlada prišla v zadrego. Ko sta proti nujnosti govorila še Brisson in Reille, je zbornica z 285 glasovi proti 179 odklonila nujnost Roche-ovega predloga.

Zbornica je na to odobrila predlog posl. Reveillanta, naj se izvoli odsek 30 členov, ki ima pretresati vse predloge, tičeče se ločenja cerkve od države, odpovedi konkordata itd.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. Mestni svet bo imel jutri ob 7. uri zvečer svojo XIV. sejo sledečim dnevnim redom: 1. Naznanila;

2. Predlog delegacije glede nakupa posestva tab. št. 94 v Kjadinu; 3. Predložitev obračuna ustnove za invalide; 4. Predlog delegacije o prošnji prebivalec I. okoličanskega okraja glede poljskih čuvajev; 5. Izvolitev odseka, ki ima določiti nagrado za eno brošuro, tičečo se zgodovine ali statistike našega mesta; 6. Predlog delegacije k prošnji društva »regate« za podporo; 7. Predlog delegacije glede znižanja cene plina, ki se porablja v ljudskem prenočišču.

Nov slovenski odvetnik v Trstu. Odlvetnik g. dr. Stanič se je preselil v Trst. To je torej sedmi slovenski odvetnik v Trstu. Sedaj pač ne bo imel nihče izgovora, da mora k italijanskim odvetnikom (ki so najzagrizenejši naši sovragi) četi, da nima na izbiro slovenskih.

Veteran dela. Delovodja delavnice drevov za parnike v arsenalu avstrijskega Lloydja, Ivan Chitter, je predvčerajšnjim dovršil 50. leto, odkar je na delu v tem arsenalu, kamor je bil prišel kakor 17-leten mladenič. Jubilarju je čestital, mej drugimi, tudi Lloydov predsednik Becher in mu je ob tej priliki podaril 500 kron v zlatu. Slavljeneu podrejeni delavci pa so mu podarili zlato uro.

Za uvedenje slovenske porote v Trstu. Občini Marezige in Mavhinje stiložili — kakor se nam naznanja — na o. kr. ministerstvo za pravosodje prošnjo — da se na deželnem sodišču v Trstu sestavi slovenska porota.

Zopet nemško-laška naznanila! V včerajšnjem uradnem listu razpisuje tukajšnji finančni inšpektorat konkurzno oddajo neke mestne tobakarne. Kakor vedno, se tudi v tem slučaju zastavlja naš jezik, ki je vendar (to moramo ponavljati vedno in vedno) tu deželni jezik. To zastavljanje bi moralo že enkrat ponehati!

Čemu postavljajo tukajšnja o. kr. oblastva nemški jezik na prvo mesto, ko ta jezik ni niti državni niti deželni jezik v Trstu? Ako ti uradi negujejo nemščino (kakor ne-kake svetinjo), naj delajo to v božjem imenu v gotovih poslih notranjega uradovanja, ali na zunaj naj se že enkrat poslužujejo deželnih in ne tujih jezikov!

Kako bedasto! Tukajšnje glasilo laškega parlamenta, takozvani »Indipendente«, že ne ve več, kje bi pobiral razne bedastoče v hrano svojim maloštevilnim rudečkarjem — čitateljem!

Pod naslovom: »Bandiera rossa fucilata« pripoveduje, kako so ruski nezadovoljnejši v Krasnojarsku v nekem, ljudem nepristopnem gorovju zasadili v skalo rudečo zastavo z napisom: »Doli z absolutizmom!« V skalo pa da so vsekali besede: »Živela svoboda!«

Zahtevi radarstvenega urada, naj gredo in odstranijo ta izzivanja, da si kmetje niso upali ustreči in niso hoteli na to težko pristopne pečine, radi česar da je morala priti cela stotnja vojakov, ki pa tudi niso mogli do rudeče zastave. Odstranili da so zastavo s krogliami, kateri so izstrelili vanjo. Žal pa — meni »Indipendente«, da niso mogli odstraniti tudi nadpisa, vsekane v skalo!

Ni-li to bedastoča prve vrste? Ne kaže li to na poneumnevanje dotičnih piscev in čitateljev »Indipendenta«, ki verujejo take — oslarije?!

Da vidimo! Iz Nabrežine nam poročajo: Tukajšnji socialni demokratje razglašajo že kakih 14 dni, da njihova stranka skliče velik protesten shod slovenskim šolam v Trstu v prilog. In ako to ne izda, da uprizore generalen štrajk radi tega vprašanja. Vse da se bo vršilo v sporazumljenju z laškimi socialisti. Oni povdarjajo tudi, da se jim zdi preneumno prodati za šole; oni da hočejo marveč odločno nastopiti...

Dobro! Hvalevredno! — Socialistična stranka more biti uverjena, da bomo ne le gledali brez ni najmanje zavisti na njene vapehe na tem polju, marveč se bomo istih iz srca veselili! Povdarjati moramo zopet in zopet, da ob tem vprašanju manje nego kdaj mislimo na korist stranke. Kdor nam pomaga na doseganju cilja, ta nam je dobro došel in radi mu bomo priznavali del zasluge, ki mu pripade, ne oziraje se na morebitne druge spore in prepire.

Saj bi bil res čas, da bi laški sodrugi postali enkrat res mednarodni tem v zmislu, da bodo brezpogojno priznavali jednako pravico vsem, v zmislu borbe proti narodnemu šovinizmu tudi na italijanski strani. Ali borbe, de ja n j treba, ker s samim plačnim, akademskim, teoretičnim izpovedo-

vanjem mednarodnega načela ni nič pomagano. Le če dejanski nastopijo proti onim, ki tlačijo, proti onim, ki nočejo pripoznati jednakiosti v narodnem pogledu, podajo dokaz, da so res mednarodni! S tem store najizdatniše delo za princip — internacionalizma. To naj povedo slovenski sodrugi svojim laškim sodrugom! Če se to zgodi, pa bodo videli v hipu, da so dispozicije na narodni strani vse druge, drugačne, nego jih slikajo oni, bodi pa že, da jih res sami vidijo take, bodi, da jih le — slikajo!

Seveda nas silijo dosedanje skušnje, da ostajamo veliki skeptiki tudi orirom na to, kar pristaši socialistične stranke obljubljajo v Nabrežini glede slovenskega šolskega vprašanja v Trstu. Le malokd je, ki bi hotel verjeti, da bi laški socialisti privolili v skrajno sredstvo za slovensko šolo. Pa, kakor rečeno, mi bi bili hvaležni taki resnično-mednarodni stranki. Ali vere imamo malo, ker do sedaj smo videli še v vsakem slučaju, da so italijanske stranke — pa naj se zovejo tako ali tako — vse enake nasproti nam Slovincem.

Če bo v bodoče drugače — tem bolje!

Sodba o sliki g. Mirta. Ta gospod je razstavil na umetniški razstavi v Ljubljani — kakor smo že sporočili — eno sliko, portret svojega očeta. »Soča« izreka tole sodbo o tej sliki:

Gospod Mirt je trgovec v Trstu; doma je iz Kobarida. Dvornil je nekaj razredov goriške realke, kjer se je seveda učil risanja. — Zdal se za veselje bavi slikarstvom. — Na tej razstavi je edino slika njegovega očeta. Umetniki jej čitajo, da so barve jako neumetniški nametane, toda, kdor je poznal originalnega Mirta, poreče: čudovita enakost, divna izrazovitost v vseh potezih.

Po petnajstih letih. (Sličica in življenja). Sreča mi ni bila mila. Že v svojem osmem letu sem moral od rojstne hiše — s trebnjom za kruhom. Poln veselja do učenja, sem si mogel na poju izomike nabrati le toliko, kolikor nudijo štirje razredi ljudske šole in pa dva ponavljalna tečaja. Ko sem bil gotov z našo domačo »univerzo«, sem prosil očeta, naj me pošlje v Gorico na »latinske« šole. Ta želja pa se mi ni izpolnila z ozirom na domačo uboštvo in na preveliko število bratov in sester.

Moral sem torej — v Trst. Nekoliko let pozneje se je selila tudi moja rodna družina in sicer daleč tja v »divje kraje« — tako so vsaj rekali v onih časih. Še le po preteku 15 let se mi je izpolnila želja — ki sem jo vedno gojil v svojem sreču — da sem mogel obiskati svoje drage.

Nekega dne sem — po precej dolgi vožnji — zagledal hišo, v kateri bivajo moji dragi in ž njimi mej tem prirastli jim svoji, katerih do tedaj še nisem poznal. Sreč mi je močno udarjalo, ko sem se bližal vrhu holmea in ko sem v bližini hiše opazil neko prestrašeno mlado žensko bitje, ki je, ugledavši mene, zbežalo v »hišo«. Zilost mi je legla na srce in moral sem počinuti v grozni misli, da je ono žensko bitje morda moja sestra, ki beži — pred lastnim bratom!

Po nekajh trenotkih počitka sem se osokohl in krenil naravnost na hišna vrata. Bilo je okolo poludne. V hiši sem ugledal celo vrsto — nepoznatih obrazov! Skoro sem bil gotov, da tu bivajo moji roditelji, bratje in sestre, ali v hipu me je zopet mučila misel, da-li me niso varali oni, ki so mi kazali to hišo? »Dober dan!« sem pozdravil, stopivši na prag! In »Bog dao dober dan!« mi je odgovorila cela vrsta hišnih prebivalcev. Ženske so sramežljivo povsile oči pred — tujeem! Elen pa je bil, ki me je srpo gledal in me po tolikih letih — spoznal, da-si sem bil iz otroka postal popolen muž. Ta je bil moj — oče. Žlica mu je padla iz rok in solze radosti so polile njega, mater, sestre, brate in — mene!

Po 15 letih sem zopet videl svoje drage, bivajoče v daljnem, a ne tujem, ampak slovanskem svetu — v divni Bosni!

Sin.

Preložitev velike vojašnice. Nadnevem redu jutrajšnje seje mestnega sveta je, kakor je razvidno iz notice na drugem mestu, tudi predlog delegacije glede nakupa nekega posestva v Kjadinu. To posestvo, ki bi stalo 400.000 kron, služilo bi kakor stavbišče za novo vojašnico in druga poslopja v vojaške potrebe. Prostor pa, na katerem je sedaj velika vojašnica, s prostorom za vezbanje vred, porabil bi se za napravo novih

ulic in bi na dotičnem mestu takov kratkem vzrastel iz tal nov, moderen del mesta.

Beg iz ječe. Včeraj zjutraj je neki pometač v ulici Monsche zapazil na vrhuncu 10 m. visokega zidu, ki obdaja dvorišče ječe pri Jezuitih, nekega kaznjence. Kaznjence je prihrstil na zid vrv, napravljeno iz rjuh ter se po njej spustil na ulico. Na upitje pometačev sta pritekla dva redarja, ki sta kmalu ulovila pobeglega jetnika, bivšega redarja Riharda Kukuseha, kateri je bil pred par tedni radi težkega telesnega poškodovanja obsojen na 8 mesečno ječo.

Kukuseh je v vstopu sobe za bolnike, kjer se je nahajal nekoliko dni, napravil luknjo in skozi njo pobegnil. Očividli so ga zopet v ječo.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 23. okt. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Androna Galleria 3, hišna oprava; ulica Artisti 5, hišna oprava; ulica Stadion 11, štrk; ulica della Guardia števil. 2, gostilniška oprema; ulica Chiozza 37, 3 klopi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16.0 ob 2. uri popoldne 22.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763. — Danes pisma ob 11.54 predp. in ob 8.02 pop.; osemka ob 3.59 predpoludne in ob 4.5 popoldne.

Društvene vesti.

Dramatično društvo v Trstu uprizori, po splošnem tradicijonelnem običaju, na dan vseh Svetnikov (1. novembra) žaloigro »Milinar in njegova žena«. Predstava bo v dverani »Narodnega doma« v Barkovljah ter je društvo polovico čistega dobička namenilo za družbo sv. Cirila in Metodija. Sicer se je ta igra tekoma let že večkrat uprizorila v Trstu in po okolici, toda z ozirom na to, da ta dan povsodi običujejo uprizarjati to igro, z ozirom na to, da jo »dramatično društvo« kakor tako prvič uprizori ter da bo na podlagi pridobljenih skušenj s prejšnjih predstav (kolikor je mogoče diletantu) skušalo popolniti in dvigniti predstavo nad naveden nivo, in sledajč z ozirom na to, da je polovica čistega dobička namenjena prekornisti družbi sv. Cirila in Metodija: upa »Dramatično društvo«, da slavno občinstvo že iz navedenih razlogov počasti to predstavo ter s tem ob enem podpre moralno in materialno mladostno društvo, ki je take podpore vrlo potrebno.

Vesti iz ostale Primorske.

Občinske volitve v Korminu pred državnim sodiščem. Dne 20. in 21. septembra m. l. so se vršile v Korminu občinske volitve, na katerih je — če se ne motimo — z malo večino zmagala italijansko-narodna stranka. Proti tem volitvam je nekaj pristašev podlegle stranke vložilo pritožbo na namestništvo v Trstu. Ugodivši pritožbi je ta oblast razveljavila vse volitve in je svoj odlok utemeljila s tem, da je bil čas volitve preveč na kratko določen in da volilni lokal ni bil zadostno opremljen. Po razglasitvi župana so morali volilci tretjega razreda priti dne 20. septembra v volilni lokal od 9. do 12. ure predpoludne in od 2. do 5. ure popoldne. Volitev se je vršila ustmeno. Do 5. ure pa ni bilo prečitanih niti polovice volilne liste. Kdor je bil ob tem času v lokalu, je smel voliti; pozneje niso pustili nikogar več v lokal. Namestništvo v Trstu je bilo uverjeno, da se je na ta način mnogim volilcem vzkrtila volilna pravica. Izvoljeni občinski zastopniki pa so bili (seveda) družega menenja. Uverjeni so bili, da so se volitve zakonito izvršile in da je torej odlok namestništva, s katerim so se volitve uničile, nezakonit. Pritožili so se torej na državno sodišče radi kršenja politične pravice o občinskih volitvah. Radi te pritožbe se je dne 18. t. m. vršila razprava na državnem sodišču na Dunaju. Pritožbo je zastopal dr. Millanich, ministerstvo za notranje stvari pa okrajni glavar Schöberger. Vladni zastopnik je povdarjal, da volitve se morajo vršiti tako, da volilec tudi res prihaja do vršenja svoje volilne pravice.

Razsodba državnega sodišča, razglašena predvčeršnjim, odklanja pritožbo in potrjuje razsodbo namestništva v Trstu z utemeljevanjem, da volilni čin je smeji zaključiti še le tedaj, ko je bila volilna lista popolnoma prečitana.

Naj spregovorimo par besed, ker nam silijo v spomin dogodki o raznih volitvah po

Istri. Koliko volitev po Istri bi bila morala že politična oblast razveljaviti, ako bi se dosledno dajala voditi od načela, katerega se je držala v Korminu in kateremu je pritrtilo tudi državno sodišče! Slučaji, da se volilem z fizičnim in moralnim nasiljem zapira pot do volišča, niso nič nenavadnega v Istri. Spominjamo se le na glasovito volitev v Labianu za V. kurijo. Stotine volilcev niso mogli niti v mesto in odhajali so pozno v noč, ne da bi bili oddali svoj glas. — In če se ne motimo, so jim zastavljali pot do volišča tudi — bajoneti orožnikov. Poslanec, dobivši večino takim načinom, pa sedi mirno na Dunaju in — gospodje ministri ga vsprejemajo in se pogajajo z njim ter po tem režejo kruh pravice nišemu narodu v Istri.

Kormin ni tako grozno daleč od Istre. Če se ne motimo, je celó pod isto vrhovno dež. politično upravo. Da bi pa važna načela dobivala in zgubljala veljavo na gotove distance in od leta do leta — o tem tudi nismo še nič čuli.

Ali pa je res še le z volitvijo v Korminu prišlo na slavni vladni pravo spoznanje, ki se bo odlej dosledno izvajalo tudi — v Istri? Načelo namreč, da ni zadosti, da je bila volitev razpisana, ampak da mora biti vsakemu volilcu omogočeno tudi faktično vršenje volilne pravice!

Seveda bo moralo potem c. kr. namestništvo dajati malec drugača navadila svojim podrejenim organom po Istri! Le ti bodo morali malec drugače govoriti z izvestnimi občinskimi uradi in volilnimi komisijami!

Štrajk strojarstkih delavcev v Mirnu traja dalje. Kakor posnemljemo iz »Gorice«, so imeli delavci v nedeljo zopet zaupno posvetovanje. Politična oblast je odredila, da gostilne v Mirnu morajo biti zaprte že ob 6. uri zvečer. Laški listi pa poročajo, da so ovi italijanski delavci, katere so poklicali nekateri podjetniki, da bi žanjimi nadomestili štrajkovec, morali — zapustiti Miren.

Poskus bega ali samomora? — Znani 30 letni eigan Guspar Held, ki je bil pred novomeškimi porotniki radi umorasvoje tašče obsojen na smrt in potem pomiloščen na do smrti ječo, nahaja se sedaj v gradiščanski ječi in sicer, ker je jetičen, v bolnišnici te ječe. — Predvčeršnjim ob 8. uri zjutraj se je sprehajal po dvorišču ječe in je moment, ko ni bil opazovan, porabil v to, da je splezal na zid ter iz 20 m. višine skočil na drugo stran na tla, ravno na kup gnoja, vsled česar je ostal nepoškodovan. Vendar so ga takoj zopet ujeli in zaprli. — Sodi se, da je hotel Held pobegniti, ni pa izključeno, da se je skušal usmrtiti.

Vesti iz Kranjske.

V Ameriko se je odpeljalo predminulo noč z južnega kolodvora v Ljubljani 60 oseb. Policija je prišla nekega fanta, ki se je hotel odtegniti vojaški dolžnosti. Da bi lažje prišel v Ameriko, si je fant preskrbel potni list na tuje ime, pa mu ni nič pomagalo.

Srečni lovci. V Kamniški Bistrici so minoli teden ustresili 34 divjih koz. Najemnik lova knez Hugon Windisch-Graetz iz Konjic jih je sam podrl 10, stari knez planinski 5, g. dež. predsednik 5, princ Ernst in Karol W. 8, gospodarski svetnik Smetana 6. Obstreljenih je bilo mimo tega 5 živali. Lovci so bili z vspehi lahko zadovoljni.

Vesti iz Štajerske.

Na nemškem ženskem učiteljskem v Mariboru se je vpisalo okrog 50 učenk; profesorji so nastavljeni večidel iz ondotne gimnazije in realke.

Sodne razmere. Adjunkt dr. Torgler v Puju pojde v kratkem k sodišču v Maribor. Ni še sicer imenovan, toda služba v Mariboru mu je zagotovljena po Gleispachu. Sicer nima nikakršnih posebnih zmožnosti, a v kljub temu je preskočil mnogo starejših, zmožnejših adjunktov, ker so mu to šteje v velkanske zasluge, da je hud Nemec. To je danes pri nas najboljša pohvala; čim manj kdo pozna slovenski jezik, tem prej pride naprej! Kako dolgo bodo naši poslanci to trpeli?

Po »Domovini«.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gracju bo imelo svoj 1. redni občni zbor v tem tedaju v soboto, dne 25. oktobra ob 7. in pol uri zvečer v društvenih prostorih s ledečim vspešdom: 1. Čitanje zapisnika

zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. dr. »Slovenija«. 3. Čitanje zapisnika br. dr. »Ilirija«. 4. Odborovo poročilo. 5. Poročilo upraviteljevo. 6. Poročilo odsaka za popravno poslovanje. 7. Slučajnosti.

Gospodarstvo.

Za naše trgovce.

(Zvršetek.)

Če bi pa Bogatec hotel črtati naročilo, tedaj se naročilni listek s pismom in informacijo vred spravi v arhiv po abecedu za morebitno drugokratno rabo.

Ako pa gre vse v redu, potem pa Bogatec, ko je prišel 15. oktober, sprazni predalec 15, najde med drugimi papirji tudi Plesov naročilni listek ***, po katerem se naročba izvrši. Potem se na naročilnem listku izračuni ***, prepíše se račun ter odpošlje stranki. Odtisek računa, na katerega se bideži plačilni rok 14/XI, pride v arhiv po abecedu.

Skupno z računom napravlja se za vključitve istega beležko in sicer:

PLES I. — TRST.		
Dati		
K: 240—	računa	14/X.
za		
14/XI. z 2 %	odbitka	
vknjiženo		
D.		
211		

To beležko se spravi v predalec XI, t. j. november.

Ko pa je prešel 15. oktober in je predalec 15 prazen, vtakne se beležko in sploh vse, kar je za 15. november, v predalec 15.

Dne 15/XI. sprazni Bogatec predalec 15 ter najde med drugim tudi vknjiženo beležko Plesovo, katera ga opozarja, da je tisti dan prepadel plačilni rok Plesovega računa. Bogatec tirja na to. Če bi pa Bogatec Plesa dovolil na pr. 8 dni odloga, tedaj se beleži na dotično pismo 23/XI, katero pismo pride v arhiv po abecedu. Beležka pa se prenese za 8 predalec naprej, t. j. v predalec 23. Ako bi pa hotel Ples plačati pred rokom, tedaj se najde po abecednem arhivu vknjiženo beležko v predalec 15. Ta beležka s3 potem *) (naj pa Ples plača kadar hoče) prečrta, a zadeje se beleži, kako je bil račun plačan, na pr.:

PLES I. — TRST.		
Imeti		
K 198—	gotovine po poštni nakaznici	25/X.
K 4 80	odbitok 2 % od 240 K	
— 2 40	— še 1 % za predplačilo	
K 205 20	vknjiženo	D
— 24 80	ostanek od	250
K 240—	tirjal	26/X.

V tem slučaju tirja Bogatec ostanek v pismu, ter da Plesu na pr. 4 dni odloga. Pismo stavi potem v predalec 29, a na odrezek poštna nakaznica beleži dan 29/XI, ker se nanaša na pismo v predalec 29. itd.

To je jako navaden slučaj, tola ta arhiv je priročen tudi za najbolj zmedene in daje se uporabiti ne samo v večih trgovskih pisarnah, ampak tudi v vsakem drugem uradu.

I. P.

Razne vesti.

Najlepši poklic. Kateri da je najlepši poklic, tega nismo znali, dokler nam ni te dni odkril nemški cesar, ki je v svojem nedavnem govoru rekel, da najlepši poklic je »biti vojak svojega cesarja«.

Črnogorska vojska. Črnogorci imajo, dobivši eno baterijo gorskih topov, 40 topov Kruppovega sistema in 62 drugih sistemov. V času vojne more Črnogorci postaviti vojsko 50.000 ljudi, razdeljeno na 8 teles. Kakor znano so v slučaju vojne vsi Črnogorci od 16. do 60. leta obvezani stopiti pod oržje. Na prvi poziv prihajajo ljudje od 20. do 45. leta; na drugi od 16. do 20. leta, na tretji od 45. do 60. leta.

Vsa pehota je oborožena na moderen način. V cetinskem arsenalu se je leta 1897 nahajalo 30.000 pušk sistema Berdank ter 40.000 pušk drugih sistemov in poleg tega 20.000 revolverjev. Leta 1898 je daroval ruski car drugih 30.000 pušk sistema Ber-

dank in 3 milijone patron. Leta 1877. za časa turško ruske vojne je Črna gora razpolagala s 30.000 pušk starega sistema, a ni mela niti enega modernega topa.

Cesar Viljem je zopet govoril. Samosvestno, seveda, kakor vedno. To pot mu je dalo priliko razkritje spomenika »velikemu kurfirštu« v Fehrbellinu. Cesar Viljem je izvolil izreči: Nekdaj so evropski narodi na nemških tleh izvojevali svoje bitke. To se je spremenilo, ker se je država tako razširila, da je nemška vojska nesla svoje zastave celo v ptuje dežele. Vendar je danes ravno Nemčija zatočišče miru. Dokler le kakov markovec nosi puško ali suše sulico, dokler se še kakov Hohenzollerne spominja svojega porteepea, dotlej se ni bati hudega...

Bog nam ohrani torej lepo zbrane kosti slernega markoveca in čuvaj spomin Hohenzollerneev na svoj — porteepe! Maj tem pa si svet lahko misli, kar — hoče!

Brzjavna poročila.

Sankcioniran zakon.

DUNAJ 22. (B.) »Wiener Zeitung« javlja, da je Njeg. Vel. sankcioniral načrt zakona, vsprejet od deželnega zbora gorisškega, s katerim se uvršča v kategorijo konkurenčnih cest tista cestna črta, ki se pri Dobravi odstranja od konkurenčne ceste St. Peter Dornberg in vodi do državne ceste pri Ozljanu, in ki se oddelja od Sv. Lucije do šole v Šenpasu.

Nesreča na železnici.

PEIROGRAD 22. (B.) Včeraj je skočil s tira brzovlak, ki vozi iz Virbalen v Petrograd. Lokomotiva se je preobrnila, voz za prtljago je zdrobljen. Vozovi za osebe so skočili s tira. Jeden uslužbenec je ostal mrtev, trije uradniki in jeden potnikov so težko ranjeni. Uzrok nesreči je v tem, da je nekdo zlobno odstranil vijake na šinah in zagvozde, ki spajajo pragove.

Anarhistični atentat?

PARIZ 22. (B.) »Agence Havas« sporoča z rezervno vest iz »Figaro«, ki pravi, da so včeraj zjutraj nekega anarhista, ki je bil oborožen z bodalom in revolverjem, prijeli v hipu, ko je skušal preplezati ograjo elizabetskega vrta.

PARIZ 22. (B.) O že sporočeni vesti v »Figaro« se naznanjajo še nastopne podrobnosti: Pri aretiraneu so našli nabasan revolver in neki anarhistični list. Ime zaprtega se drži tajno, vendar se ga označa, kakor jako nevarno osebo. Sodi se, da je hotel v grmovju prežati na predsednika republike, da bi ga umoril.

Štrajk v Ameriki.

WILKESBARRE 22. (B.) Konvencija rudarjev je vsprejela ob veliki pohvali poročilo odbora, ki priporoča, naj se vsprejme predlog predsednika Roosevelta, da se imenuje razsodišče, in naj gredo delavci v četrtek na delo. Štrajk je s tem končan.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Razpis.

Provizorično se odda služba hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani z letno plačo 1600 K poleg prostega stanovanja, kurjave in svečave proti obojestranski polletni odločbi.

Prosttelji za to mesto naj vložijo svoje prošnje do 10. novembra t. l. pri deželnem odboru kranjskem.

Razen stanovske sposobnosti je dokazati tudi znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika ter je gleda zdravstvenega stanja predložiti zdravniško spričevalo.

Od deželne odbora kranjskega.

V LJUBLJANI, dne 16. oktobra 1902.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vokal Androna del Omo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

Popolno opremljene sobe.

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Išče se

vajence v krojaštvu. Poblize se izve v tiskarni »Edinost« ulica Carintia št. 12.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvršni nariši, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Na milijone dam

rabi „Feelin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni „Feelin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najbolj obraz in najostrejši roke zadobijo takoj aristokratsko finost in obliko z rabi „Feelina“. „Feelin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 žlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feelina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feelin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feelin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feelin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feelin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feelin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K. 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadst. Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadon 2. Jos. Zigon ul. Caserna 8. Agenzia Zullin, Corso 21. Ivan Angeli, ulica Canale 5. Ivan Gili, Anton Schuster, Acque 5.

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 40 kr
Črna istrska . . . „ 36 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr.
črna istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Svilene plinove MREŽICE!!

„ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugi vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmernne in postrežba točna in poštena.

Najugodnejše cene.

Skladišče slavnoznanih platenin

in namiznih prtov

iz Fandre

iz tovarn v Countrai (Belgija)

se nahaja v

novi prodajalnici platenin in bombaževin

Peter Klansich

Piazza Nuova (Gadol) 1, zraven knjigarge Chiopris.

Izključno zastopstvo se skladiščem: za Trst, Goriško, Reko, Istro in Dalmacijo.

Velik dohod nogovic vseh vrst za gospe, gospode in deco.

Najugodnejše cene.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

z raven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo). Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospe, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj se poštne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. div. avstr. Lloyd.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Na znanje.

Slavnemu slovenskemu občinstvu si dovoljujem najuljudneje naznaniti, da sem se preskrbel s spretnim pomočnikom hrvatske narodnosti.

Priporoča se toplo

Zigoy Anton, brivec
ul. Stadion št. 1.

Službo organista

je oddati s 1. novembrom

v Barkovljah.

Daljnja pojasnila daje župni urad v Barkovljah.

Splošne slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih
novo
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

TISKARNA „EDINOST“

sprejema naročila

vsakovrstnih tiskovin.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprāv za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljšo umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna

Cene nizke.

Jedina patentovana zmes, pripoznana glede trpežnosti za tlakovanje, je

LEGNOLIT.

Najbolj udobno. Jamstvo 10 let. Paziti je na ponarejanja, ki proizročajo podove prašne, krhke, nepravilne in podviržene razpokam.

Vzorci, cenike in proračune pošilja brezplačno in franko

LEGNOLITH C.o v TRSTU, ulica Nuova št. 14.